СПРАВКА
ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „ТЕХНОЛОГИИ НА ФАРМАЦЕВТИЧНИ И ПАРФЮМЕРИЙНО-КОЗМЕТИЧНИ ПРОДУКТИ“

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Български фармацевтичен съюз, писмо с вх. № 1102-127/30.10.2025 г.	1. ЕРУ 6. Суровини за производство на фармацевтични и парфюмерийно-Козметични продукти: класифицира, подбира и контролира качеството на суровините. Препоръчва се промяна на формулировката на резултат от учене 6.2 компетентности – „Контролира работата на екипа за спазване на изискванията, асистира при контрола на качеството на суровините и за включването им технологичния процес под ръководството на отговорно лице, съгласно действащото законодателство“.	прието	
		2. ЕРУ 7. Технология за производство на фармацевтични и парфюмерийно-козметични продукти: организира процесите за производство… да се формулира „участва в процеса за производство на фармацевтични и парфюмерийно-козметични продукти под ръководството на отговорно лице, съгласно действащото законодателство“.	прието	
		3. ЕРУ 8. Технология на производство на фитопродукти. Препоръчва се промяна във формулировката в резултат от учене 8.1 – „класифицира суровините за производство на фитопродукти, предназначени за козметична и хранителна употреба по произход…“	прието	
		4. ЕРУ 9. Технологичен контрол при производство на продукти за фармацията, парфюмерията и козметиката. Формулировката на резултат от учене 9.1 – „извършва наблюдение и докладва отклонения под ръководството на отговорно лице, съгласно действащото законодателство“.	прието	
		5. Препоръчваме да се обмисли промяна в наименованието на професията, за да се избегне терминът „технологии“. Считаме, че подходящи варианти са „Оператор в производството на фармацевтични и парфюмерийно-козметични продукти“ или „Технически сътрудник в производството на фармацевтични и парфюмерийно-козметични продукти“.	неприето	Наименованието на професията е утвърдено в СППОО със заповед на министъра на образованието и науката.
			прието	

		6. Предлагаме преработка на формулировките в ЕРУ 6, 7, 8 и 9, като изразите „организира, контролира“ се заменят с „участва, подпомага, асистира под ръководство“. 7. Необходимо е ясно разграничаване на дейностите, свързани с лекарствени продукти, от тези, които се отнасят до козметика и парфюмерия.	неприето	В основата на производството на фармацевтичните и парфюмерийно-козметичните продукти са заложени фундаментални химични, физико-химични и механични процеси. Механичното разделяне няма да промени фундаменталните процеси, които са в основата на различните производства.
2.	Писмо от Камелия Средкова Кръстева – член на ССУ „Химични технологии“ и учител по професионална подготовка в ПГ по химични и хранителни технологии „Д. И. Менделеев“, гр. Варна, получено по електронна поща на 07.11.2025 г.	1. В. **т. 2. Описание на професията** В първия абзац вместо частта от изречението „…работи с машини, уреди и апарати в различни производства в сферата на фармацевтичната и парфюмерийно-козметичната индустрия, осъществява наблюдение и контрол на технологичните процеси“ да се запише „познава валидирани производствени операции, технологични схеми и производствено оборудване, използва инструкции за производство и технологични протоколи, осигурява проследимост и качество на продукта. Изпълнява *технологични операции* (дозиране, смесване, гранулиране, пълнене, опаковане) съгласно утвърдени технологични инструкции; *работи с производствено и измервателно оборудване* при спазване на изискванията за чистота и безопасност.“ 2. В. **т. 2. Описание на професията** Във втория абзац вместо частта от изречението „…спазване на изискванията на санитарните норми за здравословни и безопасни условия	неприето неприето	Предложената промяна в терминологията не е целесъобразна с оглед на спецификата на визираните трудови дейности Предложената промяна в терминологията не е целесъобразна с оглед

		на труд и опазване на околната среда; осигуряване качеството на крайния продукт и работата на екипа“ да се запише „Осигурява качеството и безопасността на производствения процес, спазва добрите производствени практики (GMP), документира извършените операции и участва в екипно осигуряване на качеството.“		на спецификата на визираните трудови дейности
		3. В ЕРУ 5, Резултат от учене 5.1. Знания да се добави текстът „Описва вида и предназначението на производственото оборудване и измервателните средства; познава принципите на квалификация, калибриране и поддръжка.“	неприето	Предложният текст не е обект на ЕРУ 5.
		4. В ЕРУ 5, Резултат от учене 5.1. Умения да се добави текстът „Работи с производствено оборудване и измервателни средства, извършва проверка на състоянието им и подготвя апаратурата за производствен цикъл съгласно утвърдени процедури.“	неприето	Предложният текст не е обект на ЕРУ 5.
		5. В ЕРУ 5, Резултат от учене 5.2. Компетентности да се добави тестът „Осигурява поддържането на технологичното оборудване в изправност, участва в процедурите за калибриране и валидиране и води съответната документация.“	неприето	Предложният текст не е обект на ЕРУ 5.
		6. В ЕРУ 6, Резултат от учене 6.1. Знания написаният текст да се замени с „Описва видовете суровини, помощни вещества и опаковъчни материали, техните физикохимични свойства, изискванията за приемане, съхранение и проследимост.“	неприето	Предложеният текст не променя смисъла и съдържанието на РУ 6.1.
		7. В ЕРУ 6, Резултат от учене 6.1. Умения да се добави текстът „Приема, идентифицира и подготвя суровини и материали за производство съгласно технологични инструкции; поддържа записи за партиди и срокове на годност.“	неприето	Предложения текст не променя смисъла и съдържанието на РУ 6.1.
		8. В ЕРУ 6, Резултат от учене 6.2. Знания. Написаният текст да се замени със следния „Описва ролята на основните, спомагателните и опаковъчните материали в производствения процес“. „Посочва изискванията за качество, приемане и проследимост на суровините съгласно технологичните инструкции“. „Обяснява изискванията за безопасност и хигиена при работа със суровини и материали“.	неприето	Предложеният текст само перифразира и не променя съдържанието на РУ 6.2.
		9. Резултат от учене 6.2. Компетентности, вместо текстът да се замени с нов, а именно „Осигурява спазването на технологичните изисквания и	неприето	Предложените компетентности са

		качеството при подаване на суровини и материали; координира екипа при включването им в производствения процес и контролира проследимостта на операциите.“		обект на придобиване в по-висока степен на образование.
		10. Резултат от учене 7.1. Знания. Текстовете да се заменят с „Описва технологичните етапи на производство – подготовка на смес, емулгиране, хомогенизация, таблетиране, капсулиране, пълнене и опаковане; познава принципите на валидация на процесите и мониторинг на критични параметри“, „Познава производственото оборудване и съоръженията, използвани при отделните технологични процеси, и изискванията за тяхната експлоатация, почистване и поддръжка“. „Посочва основните технологични параметри (температура, налягане, скорост, време и др.) и обяснява тяхното значение за качеството на продукта и необходимостта от контрол и документиране“. „Разпознава и използва специфична терминология на чужд език, свързана с технологични инструкции, производствени протоколи и етикетиране на продукти.	неприето	Предложеният текст само перифразира и не променя съдържанието на РУ 7.1.
		11. Резултат от учене 7.1. Умения. Текстовете да се заменят с „Извършва технологични операции в съответствие с утвърдените стандартни оперативни процедури (SOP), използва производствено и измервателно оборудване и контролира технологични параметри като температура, скорост на разбъркване, време и налягане“. „Организира и наблюдава протичането на производствения процес съгласно технологичните инструкции и изискванията на добрата производствена практика (GMP)“. „Измерва и отчита показанията на контролно-измервателните уреди, регистрира резултатите и докладва при отклонения от установените норми“. „Осигурява поддържането на производственото оборудване в техническа и хигиенна изправност, участва в дейности по почистване и дезинфекция“. „Комуникира на чужд език с партньори и специалисти по въпроси, свързани с производствените процеси и техническата документация“.	неприето	В предложения текст са използвани действия за формиране на знания и компетентности.
		12. Резултат от учене 7.1. Компетентности. Написаните текстове да се заменят с „Контролира технологичните параметри на производствения процес“. „Идентифицира отклонения и уведомява отговорните лица“. „Поддържа документация за изпълнените операции“. „Осигурява	неприето	Предложените промени не съответстват на изискванията за формулиране на

		проследимост на партидите“. „Гарантира спазване на изискванията за опазване на околната среда“.		компетентности. Действието „гарантира“ е неприложимо както за средната, така и за висшата степен на образование.
		13. Резултат от учене 7.2. Знания. Текстът да се актуализира така: „Познава устройството и принципа на действие на производственото оборудване и апаратурата“. „Описва изискванията за квалификация, калибриране и поддръжка на технологичното оборудване съгласно GMP“. „Познава правилата за безопасна експлоатация и хигиенизиране на оборудването“.	неприето	Предложеният текст само перифразира и не променя смисъла и съдържанието на РУ 7.2
		14. Резултат от учене 7.2. Умения. Текстът да се актуализира, както следва: „Работи с технологично оборудване съгласно стандартните оперативни процедури (SOP) и инструкциите за експлоатация“. „Следи и контролира параметрите на работа на машините и апаратите, отчита резултатите и докладва при отклонения“. „Използва технологична и техническа документация при настройка, експлоатация и почистване на оборудването“. „Участва в дейности по профилактика, почистване и поддържане на оборудването в техническа и хигиенична изправност“. „Прилага правилата за безопасна и хигиенна работа в съответствие с изискванията на GMP и ЗБУТ“.	неприето	Предложеният текст само перифразира и не променя смисъла и съдържанието на РУ 7.2. Стандартите за формулиране на резултати от учене (Таксономия на Блум) препоръчват едно действие за едно умение, за да се запази яснота и измеримост.
		15. Резултат от учене 7.1. Компетентности. Текстът да се актуализира така: „Осигурява правилната експлоатация и техническа изправност на оборудването, прилага мерки за профилактика и безопасност съгласно изискванията на GMP и ЗБУТ“. „Участва в екипни дейности по поддръжка и отстраняване на технически неизправности, като спазва установените процедури и стандарти за безопасна работа“.	неприето	Действията „използва“, „класифицира“ и „прилага“ са подходящи за формиране на умения.
		16. Резултат от учене 8.1. Знания. Текстът да се актуализира така: „Класифицира суровините за производство на фитопродукти според произход, състав и технологично предназначение“. „Описва физикохимичните свойства и структурните характеристики на	неприето	Предложеният текст само перифразира и не променя смисъла и

		растителните суровини“. „Използва методи за анализ, контрол и оценка на качеството на суровините съгласно технологичните изисквания и добрите производствени практики (GMP)“. „Прилага специфична терминология, свързана с производството на фитопродукти, на български и чужд език“.		съдържанието на РУ 8.1.
		17. Резултат от учене 8.1. Умения. Текстът „Прави подбор на суровини за съответното производство“ да се замени с текстът „Подбира и оценява суровини според техните качествени показатели и технологични изисквания“.	неприето	Предложеният текст само перифразира и не променя смисъла и съдържанието на РУ8.1. Действието „оценява“ не е подходящо за средната степен на образование.
		18. Резултат от учене 8.2. Знания. Текстът да се актуализира така: „Описва технологичните процеси при производството на фитопродукти – екстракция, филтриране, концентриране, сушене и съхранение, както и основните фактори, влияещи върху качеството на продукта“. „Познава изискванията на добрите производствени и хигиенни практики (GMP, GHP) при работа с растителни суровини и екстракти“. „Обяснява принципите на контрол и оценка на технологичните параметри и изискванията за документиране на производствените операции“. „Описва мерките за безопасна работа и опазване на околната среда при използване и обезвреждане на разтворители, отпадъци и остатъчни материали“.	неприето	Предложеният текст само перифразира и не променя смисъла и съдържанието на РУ 8.2.
		19. Резултат от учене 8.2. Умения. Текстът да се актуализира така: „Изпълнява технологичните операции по екстракция, филтриране, концентриране и сушене съгласно стандартните оперативни процедури (SOP) и технологичните инструкции“. „Настройва и използва производствено оборудване, следи и регулира параметри като температура, налягане, време и дебит“. „Взема и документира проби от междинни и крайни продукти за целите на технологичния контрол“. „Прилага мерки за безопасност, хигиена и екологична защита по време на производствения процес“. „Участва в почистване, дезинфекция и поддръжка на оборудването съгласно утвърдените процедури“.	неприето	Предложеният текст само перифразира и не променя смисъла и съдържанието на РУ 8.2. При формулирането на умения се използва едно действие.

		20. Резултат от учене 8.2. Компетентности. Да се добави следния текст: „Организира и координира производствените процеси при спазване на изискванията за качество, безопасност и опазване на околната среда“. „Извършва оперативен контрол на технологичните параметри и реагира при отклонения от установените норми, като уведомява отговорните лица“. „Прилага мерки за екологична устойчивост и безопасност на труда в процеса на производство на фитопродукти“.	неприето	Формулираните в РУ 8.2. компетентности са съобразени с изискванията за разработване на ДОС. Действието „прилага“ се използва за формулиране на умения.
		21. Резултат от учене 8.3. Знания. Текстът да се актуализира, както следва: „Описва устройството и принципа на действие на производственото оборудване и апаратурата, използвани при производството на фитопродукти“. „Разпознава и избира подходящи уреди и апарати (екстрактори, кристализатори, изпарители, филтри, сушилни) според технологичните процеси“. „Прилага технологична и техническа документация (паспорт, схеми, инструкции) при работа и поддръжка на оборудването, като спазва изискванията за безопасна експлоатация“. „Определя основните технологични параметри (температура, налягане, дебит, време) и оценява влиянието им върху качеството на продукта“.	неприето	Действието „прилага“ се използва за формулиране на умения. Останалите предложения не променят смисъла и съдържанието на РУ 8.3.
		22. Резултат от учене 8.3. Умения. Текстът да се актуализира, както следва: „Експлоатира и настройва производственото оборудване съгласно утвърдените технологични инструкции и стандартните оперативни процедури (SOP)“. „Следи, контролира и документира параметрите на технологичния процес, като реагира при отклонения от установените норми“. „Извършва проверки за техническа изправност и участва в профилактика, почистване и дезинфекция на оборудването“. „Прилага инструкции за безопасна работа и процедури при аварийни ситуации“.	неприето	Действията „настройва“, „следи“, „контролира“ и „проверява“ се използват за формиране на компетентности.
		23. Резултат от учене 8.3. Компетентности. Да се добави следния текст: „Осигурява правилна и безопасна експлоатация на оборудването, като координира дейностите по поддръжка и профилактика“. „Контролира работата на оборудването, идентифицира неизправности и участва в тяхното отстраняване по установен ред“. „Поддържа техническа	неприето	Предложените компетентности се придобиват в по-висока степен на образование и са неприложими за професия с 3 СПК.

		документация, свързана с експлоатацията, поддръжката и безопасността на оборудването“.		
		24. Резултат от учене 9.1. Знания. Текстът да се актуализира, както следва: „Описва изискванията за работа със стандарти, технологична и техническа документация при контрола на производствения процес“. „Описва дейностите по технологичен контрол на суровини, междинни и крайни продукти и съответните записи и протоколи“. „Разпознава типови отклонения по критични параметри (температура, налягане, време, pH и др.)	неприето	Направените предложения перифразират и не променят смисъла и съдържанието на текста в РУ 9.1.
		25. Резултат от учене 9.1. Умения. Текстът да се актуализира, како следва: „Контролира технологичните параметри на производствения процес и предприема коригиращи действия при отклонения от установените норми“. „Извършва анализ и оценка на резултатите от технологичния контрол на междинни и крайни продукти“. „Документира резултатите от контрола и изготвя отчети в писмен или електронен формат съгласно изискванията“. „Използва цифрови технологии и специализиран софтуер за наблюдение и контрол на процесите“. „Спазва правилата за безопасност и хигиена при работа в контролно-аналитична среда“.	неприето	„Контролира“ е действие, което се използва за формиране на компетентности. Останалите текстове не са присъщи за специалист с трета степен на професионална квалификация.
		26. Резултат от учене 9.1. Компетентности. Текстът да се актуализира, както следва: „Организира и контролира изпълнението на технологичния режим, осигурявайки спазване на параметрите и качеството на продукцията“. „Оценява причините за технологични отклонения и участва в разработването и прилагането на коригиращи и превантивни действия“. „Поддържа пълна документация за извършения контрол, осигурявайки проследимост и съответствие със стандартите за качество и безопасност“.	неприето	Направените предложения са валидни за по-висока степен на образование и не са приложими за професия с 3 СПК.
		27. Резултат от учене 9.2. Знания. Текстът да се актуализира, както следва: „Описва основните характеристики и етапи на технологичния процес“. „Посочва изискванията, регламентирани в техническата и технологичната документация, като при необходимост използва чужд език“. „Описва предназначението и принципа на работа на контролно-измервателните уреди, използвани за мониторинг и измерване на параметри“.	неприето	„Маркира“ и „описва“ са допустими действия за изразяване на знания в Таксономията на Блум и изразяват равностойни действия.

				Предложението не променя смисъла и съдържанието на РУ.
		28. Резултат от учене 9.2. Умения. Текстът да се актуализира, както следва: „Разчита техническа и технологична документация от български и чуждоезикови източници“. „Работи в съответствие с изискванията на техническата и технологичната документация“. „Контролира измервателните уреди и параметрите за нормална работа на оборудването“. „Използва специализиран софтуер и програмни продукти, специфични за съответното производство“. „Анализира данни, генерирани от софтуера и системите за мониторинг, и изготвя кратки отчети“.	неприето	Направените предложения перифразират и не променят смисъла и съдържанието на текста в РУ 9.2. Действията „контролира“ и „анализира“ са неприложими за формулиране на умения.
		29. Резултат от учене 9.1. Компетентности. Текстът да се актуализира, както следва: „Контролира изпълнението на производствения процес при спазване на изискванията на техническата и технологичната документация“. „Документира и предоставя своевременна информация за параметрите на процеса и качеството на продукта на отговорните специалисти“.	неприето	Направените предложения перифразират и не променят смисъла и съдържанието на текста в РУ 9.1
		30. Резултат от учене 10.1. Знания. Да се използват по-активни глаголи, като: „Описва принципа на работа на съоръженията и основните им функционални елементи“. „Разпознава типови отклонения и неизправности в работата на апарати и съоръжения“. „Класифицира видовете неизправности и посочва вероятните им технологични причини“. „Идентифицира признаци на повреди и условия, водещи до рискове при експлоатацията“. „Посочва изискванията за правилна, безопасна и ефективна експлоатация на съоръженията“.	неприето	„Познава, назовава и посочва“ и „разпознава и идентифицира“ описват един и същи когнитивен процес: първо се разпознава обекта, после се определя чрез име или категория. Разликите са нюансови, но по функция действията са напълно съпоставими. “Класифицира“ е

				неприемливо действие за формулиране на знания.
		31. Резултат от учене 10.1. Умения. Да се използват по-активни глаголи, като: „Организира и спазва сменните графици на операторите в производствения процес“. „Поддържа оптимални условия на работа и контролира параметрите на съоръженията“. „Документира и докладва установените отклонения в технологичните режими“. „Участва в профилактика, техническа поддръжка и възстановяване на нормалната работа при повреди“. „Реагира адекватно при промени в режима на работа и предприема коригиращи действия“.	неприето	Направените предложения перифразират и не променят смисъла и съдържанието на текста в РУ 10.1. При описване на умения (особено в образователни стандарти и учебни програми) се прилага принципа за еднозначност и лаконичност. Всеки елемент на умението трябва да изразява едно действие, което обучаемият трябва да демонстрира.
		32. Резултат от учене 10.1. Компетентности. Да се използват по-активни глаголи, като: „Оценява резултатите от контрола и предприема действия за отстраняване на отклонения и неизправности“. „Осигурява спазване на технологичните норми и безопасни условия на труд при работа със съоръженията“. „Поддържа документация, свързана с техническото състояние и експлоатацията на оборудването“.	неприето	Действието „оценява“ е неприложимо за професия с 3 СПК и е компетентност, която се придобива в по-висока степен на образование. В ЕРУ 1 от общата професионална подготовка са формулирани необходимите знания, умения и

				компетентности, приложими за всички професии. Знанията и уменията, свързани с документацията, са отразени в РУ 9.1 и РУ 9.2.
		33. Резултат от учене 10.2. Знания. Да се добави текстът „Описва видовете производствени документи – технологични инструкции, протоколи, производствени записи, отчети и етикети; познава изискванията за архивиране и проследимост“.	неприето	Знанията и уменията, свързани с документацията, са отразени в РУ 9.1 и РУ 9.2.
		34. Резултат от учене 10.2. Умения. Да се добави текстът: „Попълва и поддържа технологична и производствена документация, записва извършените операции и използваните материали в реално време, спазвайки изискванията за коректност и четливост на записите.“	неприето	Занимаването с документооборот намалява времето за изпълнение на основните задачи на специалиста – наблюдение на процеси, работа с машини, контрол на качеството, изпълнение на технологични операции.
		35. Резултат от учене 10.2. Компетентности. Да се добави текстът: „Организира съхранението и архивирането на производствената и контролна документация, осигурява проследимост и конфиденциалност на информацията.“	неприето	Архивирането и съхранението на производствена документация представляват административна дейност с нормативни изисквания и повишена отговорност, която не е

		36. Резултат от учене 10.3. Умения. „Разпознава признаци на неизправна работа на съоръженията“.	неприето	част от компетентностите на среден специалист с 3 СПК. „Разчита признаци“ и „разпознава признаци“ са идентични и взаимнозаменяеми, защото и двете формулировки *означават* възприемане и тълкуване на характеристика с цел да се установи нейното значение. „Разчита“ е по-резултативна форма на „разпознава“. „Разпознава“ означава да видиш и различиш. „Разчита“ включва тези два глагола и добавя тълкуване.